Persbericht Rekenkamer Hilversum

24 juni 2025

Landelijk onderzoek naar de energiebesparingsplicht

De Rekenkamer Hilversum heeft meegedaan aan een landelijk onderzoek naar de energiebesparingsplicht. Dit zogenaamde DoeMee-onderzoek is op initiatief van de Vereniging van rekenkamers (VVR), in samenwerking met de Algemene Rekenkamer uitgevoerd. De rekenkamer van Hilversum heeft uitgezocht hoe het is gesteld met het toezicht op en de handhaving van de energiebesparingsplicht van bedrijven en instellingen in Hilversum.

De energiebesparingsplicht

Sinds 1993 geldt de verplichting voor bedrijven en instellingen om zuinig om te gaan met energie. Sinds 2008 zijn bedrijven en instellingen die jaarlijks meer dan 50.000 kWh stroom of 25.000 m^3 aardgas gebruiken verplicht om energiebesparende maatregelen te nemen. Ook zijn deze bedrijven en instellingen verplicht te melden welke energiebesparende maatregelen zij hebben genomen en wat de resultaten hiervan zijn.

Het toezicht op deze energiebesparingsplicht en de bijbehorende informatieplicht wordt per 1 juli 2023 uitgevoerd door de omgevingsdiensten, in opdracht van het bevoegd gezag. Sommige gemeenten en provincies voeren echter zelf nog (deels) de toezichts- en handhavingstaken uit. Dat geldt ook voor Hilversum, waarbij een deel van de uitvoeringstaken nog niet is overgeheveld naar de Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vechtstreek (OFGV).

Onderzoek

In 2024 is onderzoek uitgevoerd door bureau Ecorys op basis van enquêtes, aangevuld met deskresearch en focusgroepen. De Rekenkamer Hilversum heeft deelgenomen aan dit landelijke zogeheten *DoeMee-onderzoek*, net als 110 andere gemeenten en 12 provincies. Omdat dit landelijke onderzoek te weinig informatie specifiek voor Hilversum opleverde, heeft de rekenkamer aanvullende vragen gesteld aan de ambtelijke organisatie.

Conclusies op landelijk niveau

De conclusies op landelijk niveau zijn dat de controle en handhaving op de energiebesparingsplicht geïntensiveerd zijn, maar dat er onvoldoende structurele middelen beschikbaar zijn om de controle op en handhaving ervan goed in te vullen. Bij gemeenten, provincies en omgevingsdiensten is geen volledig zicht op bedrijven en instellingen die moeten voldoen aan de energiebesparingsplicht. Ook is er gebrekkig zicht op hoeveel energie zou kunnen worden bespaard én hoeveel daadwerkelijk is bespaard.

Conclusies voor Hilversum

De Rekenkamer Hilversum constateert dat Hilversum een van de twee gemeenten is die het toezicht op en handhaving van de verplichtingen na 1 juli 2023 nog (deels) zelf uitvoeren. De gemeente geeft aan goed zicht te hebben op het aantal bedrijven en instellingen dat valt onder de energiebesparings- en informatieplicht en voert zelf energiecontroles uit in het kader van ‘Stimulerend toezicht’. Hiervoor wordt een subsidie ontvangen van de provincie Noord-Holland die in 2025 afloopt. Vrijwel alle bedrijven en instellingen zijn of worden in 2024 of 2025 bezocht, zo wordt aangegeven. Daarbij worden afspraken gemaakt over het toepassen van nog ontbrekende maatregelen.

Via raadsinformatiebrieven informeert het college de gemeenteraad over de overdracht van taken aan de OFGV en over jaarrapportages van deze omgevingsdienst. In deze raadsinformatiebrieven mist onder andere informatie over een overdrachtsdatum van taken aan de OFGV en informatie over de mate waarin aan de energiebesparings- en informatieplicht wordt voldaan. Voor 2026 moet

over de uitvoering van energietaken nog een besluit worden genomen. Vanaf 2027 zullen de energietaken als basistaak worden uitgevoerd door de OFGV voor alle deelnemers en dus ook voor de gemeente Hilversum.

Wijdemeren
Ook de rekenkamer van Wijdemeren heeft deelgenomen aan het DoeMee-onderzoek. Daarover verscheen eerder een rapport. Voor Wijdemeren geldt dat de taak van toezicht houden op de energiebesparingsplicht, die eveneens belegd is bij de OFGV, is opgeschort. Er bestaat dan ook geen inzicht in de aard en de omvang van de bedrijven en instellingen in Wijdemeren die moeten voldoen aan de energiebesparings- en informatieplicht, en dus ook niet in de mate waarin aan de energiebesparingsplicht wordt voldaan. Met de voorgenomen samenvoeging van de gemeenten Wijdemeren en Hilversum per 1 januari 2027 geldt een gezamenlijke opdracht aan de OFGV.

Aanbevelingen
De Rekenkamer Hilversum beveelt het college aan om tijdig – dus ruim voor het aflopen van de subsidie van de provincie – in gesprek te gaan met de OFGV over de mogelijke overdracht van de toezichtstaken met betrekking tot de energiebesparings- en informatieplicht per 2026. Daarnaast wordt aanbevolen af te stemmen met de gemeente Wijdemeren of en wanneer een gezamenlijke opdracht aan de OFGV kan worden geformuleerd, met het oog op de voorgenomen herindeling per 1 januari 2027.
De rekenkamer beveelt de gemeenteraad van Hilversum aan toezicht te houden op de totstandkoming van afspraken over de overdracht van voornoemde taken aan de OFGV. De rekenkamer raadt aan hierbij concrete afspraken te maken met betrekking tot de rapportage van de OFGV aan de gemeente over de mate waarin aan de energiebesparings- en informatieplicht wordt voldaan. Tot slot wordt de raad aanbevolen aan te geven hoe hij hierover geïnformeerd wil worden.

Noot voor de redactie:
De Rekenkamer Hilversum is een onafhankelijk orgaan, ingesteld door de gemeenteraad op 24 november 2010. Taak van de rekenkamer is erop toe te zien dat het gemeentelijke beleid rechtmatig, doelmatig en doeltreffend is. De rekenkamer bestaat uit vier onafhankelijke leden en wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris.

Nadere informatie:
Eva de Spa, secretaris-onderzoeker Rekenkamer Hilversum, bereikbaar via e.despa@hilversum.nl, tel. 06 – 41629501 (aanwezig: maandag, dinsdag, donderdag). Voor meer informatie over de Rekenkamer Hilversum, zie: https://hilversum.nl/bestuur-organisatie/rekenkamer-hilversum.